

Nieuwsbrief

Jaargang 5 nr. 3

REDACTIONEEL

16 augustus 2004
V.U.: Marianne Regelbrugge
Maria Theresiastraat 114
3000 LEUVEN
Tel: 016/ 22 63 88
Fax: 016/ 22 74 82
Bank: 736-0001066-63
E-mail: suggnome@wol.be
Website: www.suggnome.be

Het zomert, ook in ons nieuw huis in de Maria Theresiastraat. Na een drukke periode van vergaderen, implementeren, bemiddelen en verhuizen, verwelkomen wij de stilte in de (schaarse) zon. Tijd om in te halen, om bij te werken, om te reflecteren. Al bij al is dit een uitgelezen periode voor mij, om als nieuwe forumwerker, de mensen, de organisatie en de sector te ontmoeten en te leren kennen. De zomerperiode gunt me een beetje tijd om te lezen, om mijn voelsprietten uit te steken, om collega's te bezoeken, en zo stilaan de eerste lijnen van een beleidsvisie betreffende forumwerk uit te tekenen. Hierbij drie sleutelbegrippen: communicatie, vorming en sensibilisering. Ik moet gelukkig het warme water niet uitvinden. Suggnomè (en haar partners in het para-justitiële veld) heeft op het gebied van forumfunctie reeds haar sporen verdiend op het vlak van communicatie en vorming. Er zijn ondermeer de website, de nieuwsbrief en de samenspraak. Ook de enthousiaste inzet van de partnerorganisaties in de verschillende werkgroepen is hier van allergrootste waarde. Dit verhindert niet om bestaande initiatieven kritisch in het zonlicht te plaatsen, eventueel wat bij te schaven, te verdiepen en aan te vullen.

Wat mij in het bijzonder opvalt, is dat de sector van bemiddeling, en ook specifiek de dader-slachtoffer bemiddeling, een erg versnipperde sector is. Ik zoek naarstig, maar vind geen overzicht, geen 'bovenbouw', geen centraal aanspreekpunt en daarnaast ook weinig structurele samenwerking met onze Franstalige collega's-bemiddelaar. We spreken natuurlijk over een relatief kleine én jonge sector. Het lijkt mij nochtans belangrijk om enerzijds ten aanzien van het beleid en de politiek, en anderzijds ten aanzien van de bevolking, onze krachten betreffende het herstelrechtelijke gedachtegoed te bundelen, en gezamenlijk een uitgesproken visie op het kruispunt van justitie en welzijn uit te dragen. Want ik ben ervan overtuigd dat er een gemeenschappelijke noemer is die ons bindt, en dat die in essentie misschien wel groter is dan sommigen denken. De resultaten van de laatste verkiezingen indachtig, lijkt het meer dan noodzakelijk om het maatschappelijk draagvlak ten aanzien van een meer communicatieve en participatieve justitie te verbreden, om meer te sensibiliseren. Er zijn gelukkig ook positieve signalen. Zo blijkt uit een enquête, in opdracht van de Hoge Raad voor de Justitie, over de houding van de bevolking ten

Van de redactie	1
Internationale aanbevelingen inzake vorming bemiddelaars	2
Enkele kanttekeningen van een lesgever herstelbemiddelaars	8
Vorming slachtofferdader bemiddeling Een terugblik van een cursist	10
Brieven uit de gemeente Oudenaarde	12
Verslag samenspraak 14 juni 2004	16
Goed om weten	19
Samenspraak 24 september 2004	22

aanzien van justitie, dat maar liefst 85% van de bevolking voorstander is van strafrechtelijke bemiddeling en dat 79% zich kan terug vinden in alternatieve straffen (Houding van de bevolking ten aanzien van justitie, presentatie Forum 'Beeld van justitie', Hoge Raad voor de Justitie, 11 juni 2004). Of dit gezamenlijk gedragen forum in de schoot van de stuurgroepen dan wel bovenlokaal, Vlaams of nationaal moet worden gedragen, laat ik nog in het midden. De actuele stand van zaken inzake verwettelijking van bemiddeling in strafrechtelijke context (goedgekeurd door de ministerraad, zie verder in dit nummer) werkt alvast stimulerend. Ik hoor u mij een zekere naïviteit toedichten. Gun me nog even deze onbevangenheid, ik sta tenslotte nog maar aan het begin van het parcours.

Komen we tot het eigenlijke onderwerp van deze Nieuwsbrief: training en vorming voor bemiddelaars in strafrechtelijke context. In Vlaanderen is opleiding voor bemiddelaars nog een relatief braakliggend (en ja, ook niet georganiseerd) terrein, hoewel steeds meer ad hoc vormingsinitiatieven uit de grond rijzen. Ook Suggnomè verzorgt, samen met de partners van de werkgroep vorming, een vormingspakket voor gevorderde daderslachtoffer bemiddelaars. Met een wettelijke verankering van de bemiddeling in aantocht, kunnen we ons de meer fundamentele vraag stellen welke rol Suggnomè als aanbieder van vorming in de toekomst op zich moet nemen. Dat is voer voor een andere keer.

Ook op Europees niveau beweegt wat. Ons lidmaatschap aan het Europees Forum voor Herstelrecht en Bemiddeling biedt ons de kans om in het kader van het AGIS-project mee na te denken over een Europees kader met betrekking tot opleiding aan bemiddelaars in strafrechtelijke context. Leo Van Garsse licht hierna het ontstaan van de Europese 'Recommandations on the training of mediators in criminal matters' toe. Hij geeft hierbij duiding bij elk van de aanbevelingen. Bram Van Droogenbroeck op zijn beurt reflecteert over deze aanbevelingen, van op de

stoel van 'lesgever bemiddelingsmethodiek' in de sociale hogeschool Heverlee. Vervolgens staan twee bemiddelaars stil bij de praktijk. Dirk Dufraing evalueert het vormingspakket dat werd gegeven aan de bemiddelaars uit de verschillende sectoren (strafrecht) in Vlaanderen, terwijl Frederik Bullens in zijn Brieven van de gemeente Oudenaarde tijd neemt om zijn ervaringen, opgedaan in de cursus bemiddelingsmethodiek, georganiseerd door onze Waalse collega's, neer te schrijven.

Tot slot nodig ik u graag uit op de volgende Samenspraak die doorgaat op vrijdag 24 september in het Markiesgebouw in Brussel, om dieper op dit thema in te gaan.

An Marchal
Forumwerker Suggnomè

TRAINING EN VORMING VOOR BEMIDDELAARS: STANDAARDISERING — RUIMTE VOOR DIVERSI- TEIT?

Internationale aanbevelingen in- zake vorming bemiddelaars

Enige duiding en reflectie

a. Een koppige, maar gecompliceerde vraag

Laten we maar beginnen met het intrappen van een open deur. De introductie van de methode van bemiddeling als alternatieve aanpak in de maatschappelijke omgang met criminaliteit is absoluut geen geïsoleerd Belgisch fenomeen. Veeleer het tegendeel is waar. Zowat in elk Europees land zijn er in de strafrechtelijke sfeer sporen van bemidde-

ling terug te vinden, soms geregeld bij wet, soms als een experimentele praktijk of in de vorm van een eerste denkoefening van enkele pioniers.

Hoewel het achterliggende gedachtegoed erg gelijklopend is, mogen we toch niet verhehlen dat zich onder de noemers van 'bemiddeling' en 'herstelrecht' een diversiteit van toepassingen schuilen, die onderling soms zelfs tegenstrijdig lijken. Het is evident dat zulks geen goed doet aan de geloofwaardigheid van een beweging die wil wegen op het beleid en zichtbaar wil worden in nationale en internationale regelgeving. Anderzijds brengt het ook onzekerheid teweeg aan de basis: wie met bemiddeling bezig is, begeeft zich in de schijnwerpers van kritische vraagstellers en vraagt naar houvasten. Wie met bemiddeling denkt te beginnen, zoals actueel in diverse Oost-Europese landen, hoopt zich tenminste te kunnen bewegen in de relatieve veiligheid van een bredere herkenbaarheid, kwestie van elke kans op slagen niet a priori te verstikken onder een al te grote bewijslast.

Het is dan ook zeer goed te begrijpen dat een koepelstructuur als het Europees Forum voor Herstelrecht en Bemiddeling sinds zijn ontstaan worstelt met vragen naar duidelijke definities en internationale kwaliteitscriteria voor de bemiddelaars en hun aanbod. Het gaat om een delicate vraagstelling omdat het beeld van de internationale standaardisering al gauw geassocieerd wordt met een verticale, dogmatische aanpak, die geheel haaks staat op de ongecomplexeerde-creatieve ondergrond waaruit de bemiddeling in oorsprong is opgeschoten. Verder rijst de vraag of een standaardisering niet te vroeg komt in de nog jonge geschiedenis van bemiddeling, waarin de actuele diversiteit misschien eerder als een rijkdom dan als een probleem moet worden beschouwd. De onderlinge verschillen zijn wellicht ook minder toevallig dan ze lijken. Voor zover ze teruggaan op een achterliggende historische en culturele diversiteit gaat het om een kostbaar goed, dat niet te snel mag

wijken voor "eenheidsworst".

Inmiddels is het een koppig feit dat zowat elke internationale bijeenkomst van bemiddelaars uitmondt in een pleidooi voor méér overleg en samenwerking, méér onderlinge afstemming en coördinatie, in het bijzonder inzake de opleiding en de follow-up van de bemiddelaars.

Dit pleidooi werd herbevestigd in de antwoorden op een vragenlijst die Suggnomè, samen met de Duitse collega's van het TOA-Serviceburo, enkele jaren geleden onder de Europese bemiddelingsdiensten verspreidde.

b. Het "Agis-project": situering

Eind 2003 ontstond binnen het Europees Forum de mogelijkheid in deze thematiek een verdere stap te zetten. Met het AGIS-project werden middelen vrijgemaakt voor twee parallelle internationale denkoefeningen. Een eerste had als thema de uitwisseling inzake methoden van implementatie van herstelrechtelijke methoden, met bijzondere aandacht voor de magistratuur. Een tweede denkoefening betrof een gerichte uitwisseling met een beperkte groep praktijkwerkers van verschillende Europese landen, waarbij specifiek werd ingezoomd op de opleiding van de bemiddelaars. Enkel bij deze laatste waren we actief betrokken.

Het was de bedoeling een zicht te krijgen op de wijze waarop deze opleiding in de diverse landen actueel vorm krijgt. In tweede instantie wilde men nagaan of hieruit reeds enkele algemene aanbevelingen of richtlijnen konden worden afgeleid, waarvan het de moeite kon zijn deze internationaal als een houvast aan te bieden.

Eén en ander kreeg vorm in twee seminaries van telkens drie dagen intensieve dialoog met vertegenwoordigers vanuit een tiental Europese landen, elk van hen betrokken op de praktijk van de vorming/ opleiding van bemiddelaars. Voor België was ondergetekende hiervoor aangesproken. De algemene co-

ordinatie was in handen van mevr. R. Delattre van het Toa-Serviceburo en natuurlijk ook van Jolien Willemsens van het Europees Forum.

Een eerste driedaagse dompelde de groep met huid en haar onder in de complexiteit van de oefening. De internationale foto van de trainingsprogramma's voor bemiddelaars liet, zoals voorspelbaar, een enorme verscheidenheid zien. Hierbij toonden zich grote verschillen tussen streken met eerder jonge en andere met reeds gevestigde bemiddelingstradities. Fundamenteler waren de keuzes voor het voluntariaat (vooral Schotland en de Scandinavische landen) versus de uitdrukkelijke professionalisering (o.m. Duitsland en Oostenrijk) of zelfs de ruimte voor privatisering van de bemiddeling (o.m. tendens in Engeland). Bij sommigen (België vb.) lag het hoofddaccent op intervisie en 'training on the job', terwijl anderen opteerden voor een geheel uitgebouwde, quasi-academische opleiding tot bemiddelaar (Polen, Spanje).

Meteen was duidelijk dat de ambities inzake algemene aanbevelingen bescheiden moesten worden gehouden. We vonden gehoor voor onze sterke weerstand tegen criteria die, gegeven de actuele stand van zaken, zouden kunnen fungeren als normatieve uitspraken over achterliggende inhoudelijke keuzes en aanleiding zouden geven tot een impliciete hiërarchie tussen de bestaande bemiddelingspraktijken en opleidings- en selectieprofielen.

De groep startte hierop, in de tweede seminarierreeks, een denkproces waarbinnen precies de verscheidenheid én het principiële respect hiervoor het centrale richtsnoer was.

Hierbij was dan ook meteen de voorlopigheid en de procesmatige betekenis van het beoogde resultaat ingebakken: géén internationaal opleidingsreglement, maar uitnodigende wegwijzers van een telkens opnieuw te toetsen neerslag van uitgewisselde ervaringen uit de waai-er van praktijken in de diverse landen.

Deze insteek nam uit de groep een zekere gespannenheid weg en bevorderde de openheid van het gesprek. Gezien het uitgangspunt had immers niemand belang bij het halen van het eigen gelijk en begon de groep met groeiend enthousiasme en optimisme uit te zien naar het stimulerende effect dat van deze oefening op de bredere internationale samenwerking werd verwacht.

Zelf delen we dit optimisme. De lijst van aanbevelingen die uiteindelijk uit de bus kwam kunnen o.i. trouwens moeilijk anders begrepen worden dan als een vertaling van deze principiële, respectvolle openheid en zullen óns alvast veeleer aanzetten de uitwisseling met binnen- en buitenlandse collega's te intensifiëren dan ze – voldaan of defensief - af te bouwen.

c. De eigenlijke aanbevelingen: korte toelichting

Het resultaat van de beschreven seminarierreeks is een vrij uitgebreid document met als titel "Recommendation on the training of mediators in criminal matters".

Het is opgebouwd in drie niveaus, waarvan het eerste de opsomming van de eigenlijke aanbevelingen betreft, het tweede hierbij specifieke inhoudelijke motivering en "opvulling" verschaft en het derde de lezer als achtergrond de beschikking geeft over het ruwe materiaal: de actuele stand van zaken van de opleiding van bemiddelaars in de diverse landen van waaruit aan deze aanbevelingen werd meegewerkt.

In deze bijdrage beperken we ons tot 'level 1' met enige eigen toelichting in cursieve tekst.

We overlopen de aanbevelingen. Om geen dubbelzinnigheid te scheppen door onvolkomen vertalingen, citeer ik de Engelse tekst. Ook de accenten in "vet"zijn overgenomen uit het document.

(1)

There need to be **transparency** about what can be expected by all parties from the mediator. Therefore transparent training programmes on mediation **should be provided**.

Deze eerste aanbeveling motiveert de noodzaak tot het opzetten van uitgewerkte opleidingsprogramma's voor bemiddelaars vanuit de noodzaak aan transparantie over het functieprofiel van de bemiddelaar. Deze transparantie betreft zowel kandidaatbemiddelaars als allen die zouden overwegen op de bemiddeling een beroep te doen, in welke hoedanigheid dan ook. In mensentaal: mensen moeten kunnen weten wat van een bemiddelaar mag/kan worden verwacht.

(2)

In every training **knowledge, skills and personal qualities** should be addressed.

In deze belangrijke aanbeveling wordt gesteld dat de opleiding tot bemiddelaar de veelzijdigheid moet hebben van zowel kennisoverdracht als vaardigheidstraining, waarbij bovendien de persoon zelf van de bemiddelaar uitdrukkelijk aandacht moet krijgen.

Deze aanbeveling wil een dam opwerpen tegen de tendens in sommige landen om bemiddeling te doceren als "vak", of anderzijds alst een pure communicatietechniek, inclusief door de bemiddelaar te memoriseren "standaard-zinnen".

(3)

We should actively provide a **diverse range of training models**. There should be no hierarchical relationship between the models of training. In each of these, the three pillars in R 2 should be addressed.

Deze aanbeveling gaat terug op de vaststelling dat de bemiddelaars feitelijk op uiterst diverse terreinen aan het werk zijn. Vooreerst zijn er de verschillende socio-culturele en ook economische condities waarbinnen moet

worden gewerkt. Maar zelfs binnen elk plaatselijk strafrechtelijk veld maakt het een enorm verschil of men op politieniveau en in lichte dossiers, of b.v. tijdens de strafuitvoering in moordzaken werkt. Men zal dus onvermijdelijk verschillende "types" bemiddelaars nodig hebben.

Het leek niet overbodig hierbij te verduidelijken dat het éne type niet méér of minder bemiddelaar is dan het andere.

Het bracht de groep tot de stelling dat diversiteit in opleidingen niet slechts een doorgangsfase, maar een permanente noodzaak is. Geheel terecht wordt hierbij echter de vorige aanbeveling opnieuw in herinnering gebracht: het bestaan van verschillende types van opleiding legitimeert nog geen éenzijdige opleiding. Ook de politionele bemiddelaar volstaat niet met een kennispakket over de aanwending van een batterij formulieren, net zoals onze bemiddelaar in moordzaken nog altijd méér/anders moet zijn dan een goede therapeut.

(4)

We should **guarantee** that all mediators have received this kind of training. In practice this guarantee could be made visible by a training-certificate or by the fact that the mediator is recognised as such by his parent organisation.

Onlosmakelijk verbonden met elk debat over opleiding is de kwestie van de erkenning van de bemiddelaar.

Er is een vlotte consensus over het punt dat de opleiding van bemiddelaars niet aan het toeval mag worden overgelaten. Niet iedereen kan zomaar bemiddelaar zijn. Er moet dus voor de gebruiker en de verwijzer een garantie zijn dat wie zich aandient als bemiddelaar, hiertoe ook een aangepaste opleiding heeft genoten. De vraag is hoe dergelijke garantie kan worden hardgemaakt.

In verschillende landen ontvangt de kandidaat-bemiddelaar na zijn opleiding een soort 'diploma', een certificaat, waarmee hij zichzelf toegang kan verschaffen tot de bemidde-

lingspraktijk. In andere landen spelen erkende bemiddelingsdiensten een intermediaire rol. Zij garanderen t.a.v. derden dat mensen die voorkomen op hun lijst van bemiddelaars op een gepaste manier zijn gevormd en opgeleid.

De groep besloot dat voor beide formules iets te zeggen valt. Het principe van de opleidingsverplichting én het hieraan gekoppelde mechanisme van erkenning blijft hiermee evenwel overeind.

(5)

We should **distinguish between the responsibilities** of the trainers and the responsibilities of the organisation that employ the mediators.

- a) However self-selecting, the main purpose of training should not be selection of mediators.
- b) However oriented to practice, training should not be too much determined by practical needs.
- c) However focused on long term effects, the responsibility of the trainer ends when the training is completed.

The employer of the mediators is responsible for the selection of mediators, for developing and monitoring criteria on efficiency, case-load etc. for day-to-day control on the quality of their work, and day-to-day training on the job.

Er ligt vaak een diepe kloof tot datgene wat theoretisch wenselijk lijkt en wat hiervan in de praktijk wordt waargemaakt. En hierbij kunnen doorgaans een aantal terechtverzachtende omstandigheden worden ingeroepen. Inderdaad, hoe zit het met die gegerandeerde opleiding wanneer je plots een zieke bemiddelaar moet vervangen, of wanneer zich binnen een lopende praktijk één enkele nieuwe kracht aandient? Waarom niet snel wat technieken aangeleerd, opdat hij alvast van start kan gaan?

Of in een ander geval: waarom niet gauw die delicate klus van selectie van kandidaat-

bemiddelaars opgelassen door een "objectieve" selectie op basis van de training? Waarom niet het actief stimuleren van zelf-selectie doorheen de training?

De uitwisseling met de groep was op dat punt opnieuw zeer eerlijk en open. Veelal gaf men aan dat de pragmatiek nogal eens de overhand haalt op het mooie principe.

Dit leidde tot de overweging dat opleiding en "employment" (het gaat niet om strikte tewerkstelling, want ook vrijwilligers kunnen worden "employed") van bemiddelaars moeten worden gezien als te onderscheiden verantwoordelijkheden.

Men kwam tot de vaststelling dat dit idealiter om twee afzonderlijke organisaties vraagt. Naast de bemiddelingsdiensten een soort onafhankelijke opleidingsdienst voor bemiddelaars dus. Hiervan zijn voorbeelden te vinden, o.m. in Duitsland (het TOA-Servicebureau namelijk) en Oostenrijk. In de meeste landen (ook bij ons) zijn praktijk en opleiding echter om praktische redenen voorlopig echter nog veel sterker met elkaar verweven. Ook lijkt dit idee van een extern aangeboden opleidingsprogramma wat moeilijker verzoenbaar met vrijwillige bemiddelaars.

(6)

Training should be an **ongoing process**. Mediators should be expected to continue their professional development on a yearly basis. Trainees should be encouraged to follow training of other models (see R 3).

Deze aanbeveling kadert in de overweging dat je eigenlijk nooit klaar bent met je opleiding tot bemiddelaar. Zelfs de praktijk compenseert niet de noodzaak om geregeld afstand te nemen met het eigen bezig zijn en externe input te verwerven. Ook voor bemiddelaars bestaat immers het risico van bedrijfsblindheid. Dit risico kan zich ook binnen een bemiddelingsdienst voordoen als een eigen cultuur waarbij men zich van anderen afsluit. Vandaar dus de idee bemiddelaars actief aan

te sporen tot permanente vorming en tevens de aanbeveling hierbij doelbewust de grenzen van het eigen beperkte toepassingsgebied te overschrijden.

(7)

In addition to a proven ability or experience in delivering training, every training programme, even if not necessarily provided completely by experienced mediators, should be based on an in-depth knowledge and experience of the mediation process.

As far as is reasonably practicable, the responsibility for the training programme would be that of a multi-disciplinary team.

Wie kan nu instaan voor de opleiding van bemiddelaars? Ook op dit gebied zijn er risico's te bezweren. Sommige bestaande vormings- of onderwijsinstellingen kunnen in verleiding komen om snel een programma 'bemiddeling' bij elkaar te sprokkelen uit reeds bestaande cursussen en trainingsprogramma's: een beetje recht, een beetje psychologie, wat communicatietraining, nog iets over 'retorative justice' en... klaar is Kees!

In de groep was er consensus over het feit dat inzake het profiel van de bemiddelaar het geheel méér is dan de som der delen. Hét opleidingscriterium is uiteindelijk de bemiddelingspraktijk. Niet evident voor landen waar men overweegt bemiddeling tot een soort universitaire afstudeerrichting te maken.

Sommigen gingen zover te stellen dat de opleiding tot bemiddelaar uitsluitend door ervaren bemiddelaars zou mogen worden gegeven. Anderen wezen op de noodzaak van de complementaire inbreng vanuit andere deskundigheden, zeker aangaande specifieke kennisinhouden en vaardigheden. Gewezen werd op het risico van inteelt. Uiteindelijk werd de wenselijkheid naar voren geschoven van een multidisciplinaire benadering, met hierin evenwel, als centraal en integrerend gegeven, de doorleefde ervaring uit de reële bemiddelingspraktijk. Geen opleidingsprogramma dus zonder ervaren bemiddelaars als centrale bron van inspiratie.

(8)

All those recommendations should be subject of **review and follow-up** by a group of experienced practitioners, trainers and other experts

Met deze laatste aanbeveling bevinden we ons meteen opnieuw in de inleiding van deze bijdrage. Ze verwoordt de wens en de bezorgdheid om deze lijst van aanbevelingen een procesmatige betekenis te geven, als een voortdurend te behandelen thema van uitwisseling en bijsturing.

Hierbij werd al luidop gedroomd van een jaarlijkse internationale "summer-school" als terugkerende gelegenheid voor uitwisseling van ervaringen en bevindingen van opleiders en opgeleiden.

d. Tot besluit

Het Agis-project leidde in de schoot van het Europees Forum voor Herstelrecht en Bemiddeling tot de formulering van een lijst van acht aanbevelingen inzake de opleiding van bemiddelaars. Hierbij werd uitdrukkelijk gepoogd een positief stimulerend signaal te geven naar het werkveld en inhoudelijk-normatieve stellingen te vermijden.

De aanbevelingen krijgen hierdoor ogenschijnlijk een wat formeel, abstract karakter. Toch gaat het ook in deze vorm al om heel wat meer dan een lege doos. Ik hoop te hebben verduidelijkt dat ook in dit formele reeds veel zorg zit voor de inhoud en dat deze aanbevelingen, hoe vanzelfsprekend ze soms ook mogen lijken, in hun onderlinge samenhang eigenlijk al een beeld oproepen van een vrij specifieke invulling van het functieprofiel van de bemiddelaar.

Voor alle duidelijkheid moet echter worden gesteld dat deze 'recommendations' momenteel geen énkél ander statuut hebben dan dat van een voorlopig resultaat van een beperkte internationale uitwisseling.

Ze zullen als dusdanig ter discussie voorliggen tijdens het Internationaal Congres van het Europees Forum te Boedapest, 13-16 oktober. Allen daarheen dus.

Leo Van Garsse
Sugnomè

Enkele kanttekeningen van een lesgever herstelbemiddelaars

Algemeen mag ik stellen dat wat mij betreft de aanbevelingen aangaande vorming slachtoffer-dader bemiddeling overkomen als doordacht, concreet en uitnodigend. Men houdt met alle invalshoeken en belangen rekening en men probeert toch een bepaalde richting aan te geven. Dit uitgangspunt klinkt vaag en braaf. Graag nodig ik u dan ook uit om, vooraf aan de rest van dit schrijven, de 'recommendation' zelf te lezen, aangezien ik geen 'vertaalde samenvatting' ga geven. Eerder wens ik enkele persoonlijke bedenkingen voor te leggen.

Vooreerst kiest men ervoor om aanbevelingen te doen betreffende training en vorming voor 'slachtoffer-dader bemiddelaars'. Ik stel vast dat er zich momenteel zeker twee belangrijke evoluties voordoen. We kennen enerzijds de groeiende sector van herstelrecht en slachtoffer-dader bemiddeling binnen het strafrechtelijke kader. We ervaren, naar aanleiding van 'de cursus voor gevorderden slachtoffer-dader bemiddelaars'(1), dat het zeer zinvol en aangewezen is om met slachtoffer-dader bemiddelaars uit alle projecten samen cursus te volgen. Dit biedt ons de bewustwording en de mogelijkheid om de krachten te bundelen in onze kleine slachtoffer-dader bemiddelingswereld.

Anderzijds merken we een bemiddelingsevolutie binnen het burgerrechtelijke kader. Hierbij denken we aan bemiddeling in familiale conflicten, buurt-, huur-, arbeidsconflicten, enz.... Ook hier komen er meer en meer bemiddelaars op het veld en zijn er actuele wetsvoorstellen en ontwerpen.

Vanuit de cursus 'methodiek bemiddeling', die ik als trainer geef aan de sociale hogeschool te Heverlee, merk ik de meerwaarde om al deze soorten, bovenvermelde bemiddelaars in één heterogene groep te mogen vormen betreffende de methodiek van 'bemiddeling'. Wanneer deze verschillende bemiddelaars hun specifieke context (strafrechtelijk/burgerrechtelijk) loslaten en zich focussen op de methodiek van bemiddeling, ontdekken ze de eigenheid van de methodiek. Het lijkt mij als uitgangspunt belangrijk om als 'bemiddelaar' zich goed bewust te zijn van de eigenheid en kracht van de methodiek bemiddeling op zich.

Je hoort mij dus in het kader van de aanbevelingen pleiten om -naast de bestaande en aangewezen selectie en 'binnenhuistraining' georganiseerd door de verschillende werkgevers- te kiezen voor een bepaalde opbouw in de training en vorming van (slachtoffer-dader) bemiddelaars. Ik denk hierbij eerst en vooral aan een algemene, modulaire vorming betreffende de methodiek bemiddeling, om dan vervolgens hier op voort te bouwen met specifieke contextgebonden 'slachtoffer-dader bemiddelingsvorming'. In de praktijk volgen de meeste slachtoffer-dader bemiddelaars de cursus aan de sociale hogeschool in Heverlee. Ik meen echter dat het als uitgangspunt (*heterogene* groepen bemiddelaars eerst vormen betreffende de methodiek bemiddeling) interessant lijkt om dit ook te verwerken in de aanbevelingen.

Vervolgens meen ik dat we inderdaad in onze slachtoffer-dader bemiddelingen ook moeten durven op zoek gaan naar de specifieke accenten van de *slachtoffer-dader* bemiddelingsme-

thodiek. Als je kijkt naar de trainingsdriehoek 'kennis-vaardigheden-persoonlijke kwaliteiten', meen ik, als trainer, dat er binnen elk project zoiets moet bestaan als concrete antwoorden op en vorming rond de vragen: wie ben je (persoon), wat weet je (kennis)? en wat kun je ... als slachtoffer-dader bemiddelaar (vaardigheden)? Ik meen dat we, wat betreft het laatste punt, nog meer van elkaar kunnen leren. Hoe sterker we staan in die drie polen (kennis, persoonlijke kwaliteiten en vaardigheden), hoe meer we ons kunnen profileren.

Graag wens ik tevens te stellen dat het belangrijk is om, in het kader van de aanbevelingen, expliciet methodisch oog te hebben voor het thema 'directe bemiddeling en gezamenlijke gesprekken'.

Het algemene uitgangspunt is dat de partijen (slachtoffer en dader) beslissen. Zij zitten in de 'driver seat'. Ik meen echter dat de bemiddelaar hierin ook een partij is met een visie en opdracht. Het is mijn geloof en ervaring dat indien een bemiddelaar directe bemiddelingen belangrijk vindt, je deze bemiddelaar in zijn vorming en training moet laten ervaren wat een directe bemiddeling en een gezamenlijk gesprek is en dit niet enkel door video's en rollenspelen!

Momenteel biedt ons vormingsaanbod en onze praktijk mijn inziens nog onvoldoende uitgewerkte mogelijkheden om directe bemiddelingen bij te wonen, te ervaren en zelf te doen. Tijdens mijn slachtoffer-dader bemiddelingstraining in Canada, diende ik vijf directe bemiddelingsgesprekken te observeren; diende ik vervolgens in drie gezamenlijke gesprekken, die mijn coach voerde, zelf een aantal zaken op te nemen en tot slot diende ik zelf drie gezamenlijke gesprekken te volbrengen met mijn coach als observator. Nadien mocht ik mezelf een 'slachtoffer-dader bemiddelaar' noemen. Vanuit deze ervaring pleit ik voor voldoende methodische ondersteuning, ervaring en training betreffende directe bemiddelingen en gezamenlijke gesprekken.

Een volgende bedenking. Dikwijls ervaren we vormingsmomenten onder de vorm van verbale uitwisselingen, discussies, stellingen, rollenspelen, dossierbesprekingen, We leren hierdoor van elkaar, maar al te dikwijls zijn het telkens dezelfde personen die aan 'het woord' zijn (ik reken mezelf hierbij). Ik meen dat we 'didactisch' gezien zeker oog moeten hebben voor andersoortige en complementaire 'leermethodieken'. Als voorbeeld verwijs ik naar de creatief agogische invalshoek, die meerderen onder ons, onder begeleiding van Steven Lecompte, herstelbemiddelaar minderjarigen Kortrijk, al hebben mogen ervaren. Een interdisciplinair team of samenwerking van trainers lijkt mij interessant als aanbeveling.

Hierdoor komen we bij de concrete praktijk van de trainers zelf terecht. Als trainer ervaar ik zelf de nood aan bijkomende vorming. Dit zowel wat betreft uitwisseling en samenwerking met andere trainers, didactische bijscholing, bemiddelingsmethodische ontwikkeling, visieontwikkeling (waar willen we naartoe met de methodiek?) en verbondenheid met een breder project (tot wat dient de methodiek?). Hiertoe lijken de ideeën van 'een zomerschool' of 'een jaarlijkse bijeenkomst van ervaren bemiddelaars en trainers' een prachtig voorbeeld en een belangrijke aanbeveling.

Tot slot hoop ik dat we het samen nog lang volhouden in onze slachtoffer-dader bemiddeling – herstelrecht sector. Wat mij betreft, vind ik het dan ook belangrijk dat een bemiddelaar telkens opnieuw een uitdaging (in het kader van herstelrecht en bemiddeling) zoekt die hem fris en gemotiveerd houdt. Ik merk voor mezelf dat ik de neiging heb om 'het actuele goede' te behouden, anders gezegd om niet op mijn lauweren te rusten. Wanneer ik word uitgedaagd of uitgenodigd om iets te doen dat net buiten mijn ervaring ligt of dat ik eigenlijk niet graag doe (bijvoorbeeld het schrijven van een

artikel), ervaar ik nadien een nieuwe motivatie en nieuwe 'goesting'. Niet veranderen om te veranderen, wel veranderen om te groeien. Ik juich de aanbeveling 6, betreffende voortdurende professionele ontwikkeling, dan ook toe.

(1) Cursus voor gevorderden 2004, georganiseerd door de werkgroep vorming van Suggnomè.

Bram Vandroogenbroeck
Bemiddelingsdienst arrondissement Leuven

Vorming slachtoffer-dader bemiddeling voor gevorderden. Een terugblik van een cursist.

Enkele andere overwegingen

*Hoe zal ik dit uitleggen, dit waarom
wat wij vinden niet is
wat wij zoeken?*

*Laten we de tijd gaan
waarheen hij wil,*

*En zie dan hoe weiden hun vee vinden,
wouden hun wild, luchten hun vogels,
uitzichten onze ogen*

En ach, hoe eenvoudig zijn raadsels vindt.

*Zo andersom is alles, misschien.
Ik zal dit uitleggen.*

Rutger Kopland

Dit gedicht was, naast andere verzen, terug te vinden in een bundeltje dat de deelnemers van de vorming kregen tijdens de tweedaagse vorming in het Kasteeltje van Wijgmaal, die zonder twijfel het hoogtepunt was van deze cursus, al viel er wel wat af te dingen op de culinaire kwaliteiten van het betreffende etablissement, maar dit geheel ter zijde. Ik zal proberen dit uit te leggen.

15 bemiddelaars hadden zich ingeschreven voor deze 7-daagse vorming die moest beantwoorden aan de noden en behoeften die justitie-assistenten van BIS, schade- en herstelbemiddelaars meerderjarigen & minderjarigen het vorige werkjaar hadden geformuleerd, en waarop het aanbod werd afgestemd.

15 is een mooi, rond getal en al tijdens de eerste dag werd duidelijk dat er nogal wat overeenkomsten waren tussen de verschillende bemiddelaars die vrij snel op dezelfde golflengte bleken te zitten.

Het onderwerp van de eerste dag was 'Onderhandelen' en ondanks het feit dat de cursusgever voorspelde dat we na de middag klinkende ruzie zouden hebben, bleef die uit en toen al werd de basis gelegd voor de sfeer onder de deelnemers voor het latere programma.

Het was, met andere woorden, een mooie start. Dit onderdeel was goed gestructureerd met een goeie mix tussen theorie en praktische oefeningen, waarbij de min of meer gelijkaardige instelling van de bemiddelaars werd gereveleerd. En hoewel bemiddelen duidelijk verschilt van onderhandelen, kregen we toch een aantal kapstokken mee die zowel cliënten als wij zelf kunnen gebruiken.

De tweedaagse vorming over 'veranderingsprocessen' en de 'rol van de bemiddelaar' werd georganiseerd door de mede-cursisten Bram Van Droogenbroeck en Steven Lecompte. Kosten noch moeite had dit duo gespaard om vanaf de eerste minuut van deze tweedaagse de overige cursisten te verrassen, en het mag gezegd... we vielen van de ene verrassing in de andere... en de verfrissende, creatief-agogische aanpak werkte bijzonder aanstekelijk en enthousiasmerend.

Bij aankomst werd iedereen op de gevoelige plaat vastgelegd. Iedere deelnemer kreeg een persoonlijk boekje waar anderen iets in konden noteren & voor de liefhebbers was er een heuse test om je bemiddelingsgehalte te toetsen. Het resultaat hiervan kon je vinden op een continuum, dat ging van 'tooghanger / idealist' over 'ideale schoonzoon of -dochter / bemiddelaar' tot 'flik / dirigent'.

Tijdens het eerste dagdeel van de tweedaagse werd het thema 'Weerstand – Motivatie – Verandering' behandeld, en als eerste oefening werden we figuurlijk in een bad vol weerstand gedompeld waarbij beroep werd gedaan op alle zintuigen om te ondervinden hoe we hier op reageerden. Na deze, voor sommige deelnemers bepaald overweldigende ervaring, was er gelegenheid om aan de hand van wat poëzie stil te staan bij het dagthema.

In de namiddag werd in kleine groepjes een ideële stadswandeling uitgestippeld, waarbij een fictieve bemiddeling de leidraad was om kriskras door de stad te dwalen, en nadien het afgelegde parcours met de hele groep te bespreken.

Aan de hand van het neurolinguïstische programma werden veranderingsprocessen vanuit een andere invalshoek benaderd. Uit de evaluatie nadien bleek dat dit een interessante aanpak was, maar dat dit misschien nog wat meer gekoppeld zou kunnen worden aan meer concrete toepassingen, specifiek gericht op bemiddeling.

Vervolgens zochten we in de tuin rondom het Kasteeltje naar monumenten van weerstand & verandering.

Tussen de bedrijven door was er ruim gelegenheid voor prettige informele contacten en ook 's avonds kon er over van alles en nog wat van gedachten gewisseld worden, en waren er activiteiten die de groepssfeer en – dynamiek ten goede kwamen.

De ligging van het Kasteeltje naast de spoorweg Leuven – Mechelen kwam de gehorige slapers dan weer niet echt ten goede, maar dit opnieuw geheel ter zijde.

Na het ontbijt was er 's anderendaags een ietwat bevreemdende, bizarre wandelervaring waarover de meningen verdeeld waren. Het grootste gedeelte van de ochtend werd besteed aan een silhouetspel waarbij de bemiddelaars zich in hun rol tweedimensionaal moesten projecteren, en de overigen nadien elkaars voorstellingen konden interpreteren en becommentariëren.

Na de middag werd er opnieuw in kleinere groepjes verder gewerkt en was er nog meer gelegenheid om het eigen functioneren als bemiddelaar bespreekbaar te stellen. Wat daarbij opviel, was de betrekkelijke ongeremdheid waarmee je met relatief onbekende collega's over je job kon spreken, zonder dat dit als bedreigend of verontrustend overkwam.

Deze tweedaagse was voor de meeste deelnemers wellicht een verademing. Een gelegenheid om even weg uit de vertrouwde omgeving, zonder dossiers, zonder vergaderingen en zonder de normale dagelijkse bezigheden, bij de job stil te staan... en van de weeromstuit kijk je op een andere manier, wat afstandelijker, maar daarom niet minder betrokken, tegen de dingen aan.

De vorming over het 'Werken met kansarmen' was voor nagenoeg alle deelnemers het minst geslaagde deel van deze cursus. Men is het niet helemaal eens of 'kansarmoede' als thema wel behouden kan blijven, maar in voorkomend geval zou dit dan toch anders moeten worden ingevuld. Het fenomeen 'kansarmoede' werd niet erg duidelijk gedefinieerd en de voorstelling was niet bepaald goed gestructureerd. De ervaringsdeskundige gaf wel een aantal interessante tips, maar uiteindelijk bleven de meeste deelnemers toch op hun honger en met een onvoldaan gevoel achter.

Op de vijfde en zesde dag werd lang en uitvoerig stil gestaan bij de geschreven overeenkomsten die zowel vanuit taalkundig als juridisch-technisch perspectief werden behandeld.

De taalkundige lesgever kwam flink beslagen op het ijs, was streng, maar één en ander werd zeker de eerste dag nagenoeg volledig ex cathedra behandeld, zodat het bij momenten wel op een les Nederlands leek.

Anderzijds bleek toch opnieuw hoeveel belang we moeten hechten aan onze geschreven overeenkomsten die ook door anderen wor-

den gelezen, en waar we eigenlijk de grootst mogelijke zorg aan moeten besteden.

De meningen over het te maken huiswerk waren verdeeld, maar het mag duidelijk zijn dat met een juist taalgebruik de kwaliteit van onze overeenkomsten aanzienlijk verbetert.

De eerste dag was vrij theoretisch en het programma meer dan gevuld, maar het tweede dagdeel werd er dan toch lang stil gestaan bij de eigen overeenkomsten en kregen we nuttige tips om vorm en inhoud te verbeteren.

Bovendien kregen we een uitgebreide syllabus en ander tekstmateriaal, waarbij we niet alleen betere overeenkomsten kunnen maken, maar eveneens ons voordeel kunnen doen bij het schrijven van brieven, rapporten of verslagen.

Wat het juridisch-technisch schrijven van overeenkomsten betreft, werden tijdens het laatste inhoudelijke dagdeel een aantal zaken opnieuw opgefrist, zoals de wet op de voogdij en het begrip 'dading'. Bij de evaluatie nadien werd voorgesteld om in de toekomst bij dit onderdeel eventueel ook externen zoals magistraten of advocaten te betrekken.

Op de zevende dag werd 's ochtends de vorming geëvalueerd en 's namiddags werden we getraakteerd op een echte stadswandeling in Leuven. Een gids loodste ons voor deze 'Wandeling der Gerechtigheid' van het stadhuis langs de middeleeuwse stadswallen naar het gerechtshuis, en gaf meer tekst en uitleg bij Justitie van de Middeleeuwen tot aan de Franse Revolutie.

Zeven dagen bijkomende opleiding betekenen een behoorlijke tijdsinvestering, maar het is geen overbodige luxe om je zo nu en dan te herbronnen, om even wat afstand te nemen van het dagelijkse werk en om te voorkomen dat je vervalt in ongeïnspireerde routine.

Bemiddelen blijft al bij al een creatieve gelegenheid en vereist vaak enige lenigheid of soepelheid van de geest. Overigens zijn we maatschappelijk zo geëvolueerd dat men quasi overal 'levenslang leren' predikt. Deze overweging is overigens ook opgenomen in de 'Aanbevelingen over de training van bemid-

delaars in strafzaken', zoals die door het Europees Forum for Victim – Offender Mediation and Restorative Justice' werden geformuleerd, en waarover elders meer te lezen is in dit nummer.

Als leren op zo'n manier kan, wil ik ook best nog een tijdje mee.

Tot slot nog een woord van dank voor Marianne Regelbrugge en Tom Goossens, en de overige leden van "De Werkgroep" die deze vorming mogelijk maakten en hebben begeleid.

Dirk Dufraing
Bemiddelaar

BRIEVEN UIT DE GEMEENTE OUDENAARDE

Op zaterdag 8 mei 2004 bevond ik mij om zeven uur 's morgens in de trein. Enkele koppen koffie hadden de ergste vermoedheid verdreven, naast mij lag de krant uitgelezen op de bank. Ik wreef in mijn ogen en tuurde naar buiten. Het eerste licht verleidde de dag en de hemel leek de aarde met mogelijkheden te bezwangeren. Het aas bij uitstek om ochtendmensen in een poëtische stemming te lokken, zo begreep ik, maar zelf had ik nimmer tot de orde der dauwplukkers behoord. Alles werd niet nieuw en de vragen in mijn hoofd bleven als vanouds overeind. 'Wat mag ik verwachten?', peinsde ik, 'daar in het verre Luik?' Het boek dat ik bij me had liet ik gesloten op het uitklaptafeltje liggen en ik gaf me over aan wat geestelijke ochtendgymnastiek.

De eerste vraag van de dag was zo gek nog niet. Wat kan ik weten, wat moet ik doen en wat mag ik verwachten? Waren dat niet de drie grote vragen waartegenover een mens zich tijdens het leven geplaatst zag?

Het antwoord leek ditmaal eenvoudig te

verwoorden. Binnen dit en twee uren schudde ik in Luik een twintigtal Waalse praktijkmensen de hand en stapte ik een basiscursus bemiddeling binnen, één en al oor voor de twee Canadese cursisten. Klaar voor een nieuwe, onbevongen inleiding in het bemiddelingswerk, zo wou ik graag geloven, maar ik merkte dat men tevergeefs bij mij aanklopte als het was om eenvoudige antwoorden op te halen. Na twee jaar bemiddelingspraktijk had ik mijn grootste weerstand tegen gesprekstechnieken achter mij gelaten, maar heel zeker van wat er ging komen was ik niet. Deed ik er wel goed aan me in te laten met technieken die voorschreven wanneer je tijdens een bemiddelingsgesprek (en tijdens de omgang met collega's, waarom niet) moest knikken, 'hmm' mompelen en een stilte laten vallen? Het was bruikbaar in de praktijk, waar je al vrij snel op grenzen stootte, dat betwistte ik niet, maar het risico bestond dat het wezen van de bemiddeling verward werd met de toepassing van technieken.

Maar hoe zag het wezen van de bemiddeling eruit? En was het wel aan mij om de bemiddeling de spiegel voor te houden? Hoewel ik van het bemiddelingswerk geproefd had, wist ik er het fijne nog niet vanaf. Zo stonden de zaken er nu eenmaal voor. Elk bemiddelingsgesprek trad ik tevens met een zekere schaamte tegemoet. Schaamte omdat ik de private ruimte van anderen binnenstapte, schaamte omdat ik het was die de private ruimte binnenstapte. Hoe gek het ook mocht klinken, ik beschouwde dit als een gedegen uitgangspositie en meende nog steeds dat elke bemiddelaar af en toe met de bek vol tanden en met het schaamrood op de wangen moest staan. Dat gaf macht aan de personen die je aansprak en zo kon er een communicatie op gang gebracht worden. Ook ik was een voorstander van het laten vallen van stiltes, zo bleek. Maar mijn methode, als ik me in die bewoording mocht uitdrukken, was van een andere orde. Mijn ingesteldheid was niet de meest aangename, dat was wiedereis, en een 'professionele houding', volgens regels die

op school zijn aangeleerd, was heel wat comfortabeler. Maar voor wie? De partijen of de bemiddelaar?

Bij nader inzien moest ik toegeven dat mijn bemiddelingsgesprekken een aaneenschakeling van stiltes waren, gevuld met talrijke woorden, niet in het minst de mijne. Het waren woorden die de werkelijkheid niet vastlegden. Wat ze wel deden kon ik nog steeds niet helemaal begrijpen. Desalniettemin was één ding duidelijk. Niet de technieken op zich boezemden me afkeer in, wel de wijze waarop ze soms in de praktijk werden gebracht. En er was maar één onnozele 'hmm' nodig, zo besefte ik, één debiele herhaling of één papegaiengewauwel, terwijl er integendeel nood was aan een persoonlijke betreding van de ruimte en de stoom zou weer eens uit mijn oren slaan. Zowel tijdens de nakende opleiding, als elders, bedacht ik, leer ik mezelf kennen. Anderzijds wilde ik best luisteren naar hoe praktijkmensen de verkregen inzichten hadden vertaald in een cursus en ik nam me voor om de werkelijkheid niet onmiddellijk kritisch tegemoet te treden.

Dit laatste was gemakkelijker gezegd dan gedaan, zo bleek toen ik me in Luik aansloot bij de wachtende groep. Overwegend jonge mensen, stelde ik vast, enkelen duidelijk verplicht om aanwezig te zijn, maar worden we niet allen geleid door een hand die we nooit kunnen doorgronden? Opeens was er een mededeling die klonk als een vuist die op de tafel neerkwam. Er was geen koffie voorzien. Maandag en dinsdag zou ik mijn eigen koffie meeslepen in een thermos, nu kon ik me enkel ergeren. Een meerdaagse opleiding zonder koffie! Hoe dacht men de banden te kunnen smeden, het denkproces in gang te zetten, de dode momenten op te vrolijken, kortom: elkaar te doen geloven dat er leven in ons zat? Maar daar hadden de twee lesgevers iets op gevonden. Wie dacht dat ze alles in het werk zouden zetten om aan koffie te geraken (en hoe moeilijk kon dat zijn in een universiteitsgebouw waar mondelinge examens doorgingen?) had het ver-

keerd voor. Alvorens het theoretisch luik en het praktische gedeelte aan te snijden werd een spelletje gespeeld. Ik zuchtte en zag de bui hangen. Maar ik zou mijn best doen, wie had ooit iets anders kunnen bespeuren in mijn aardse strevingen?

We werden in groepjes ingedeeld, elk groepje kreeg speelgoedgeld en twee kaarten waarop de letters X en U prijkten. Ik zuchtte opnieuw. Elke groep diende tezelfdertijd een letter de hoogte in te steken. Op het bord stonden formules neergekrast waaruit te becijferen viel hoeveel geld er verloren en gewonnen kon worden, naargelang de overige groepen dezelfde of een andere letter gekozen hadden. Maar je hoefde geen genie te zijn om te zien dat de letter X weinig tot geen risico inhield en vaak geld opleverde. Niettemin staken enkele groepen de letter Y op. Ik kreeg er lol in. De bank betaalde ons de winst uit. Vervolgens konden de groepen met elkaar onderhandelen en dus tegen de bank samenspannen. Na de eerste onderhandeling kwam onze jeugdige afgevaardigde met een grijns op het gelaat terug. Afgesproken was om allen de Y uit te spelen, maar hij stelde voor om toch de kaart X te trekken. De anderen vielen hem bij. Ik niet. 'Je ne suis pas un tricheur', deelde ik droogweg mee. Hoe kon ik hen uitleggen dat ik probeerde te spreken en te handelen volgens aan mezelf opgelegde waarden? De idee was op zich eenvoudig, hoewel ik er geenszins in slaagde om me er altijd en overal aan te houden. Maar ik wist uit ervaring dat ik niet hoefde te proberen het in het Frans uit te leggen, zelfs in het Nederlands was het me zelden gelukt. Onmiddellijk werd me naar het hoofd geslingerd dat het maar een spel is, dat ik een spelbreker was, etc. etc. Ik zweeg. Op het beslissende moment speelde mijn ploeg de X uit. Ik protesteerde bij één van de cursisten. 'Ik wil een andere ploeg,' zo formuleerde ik mijn eis, maar ze lachte die weg.

Opgelucht merkte ik plots dat men het theoretisch gedeelte had aangevat. We kregen de oude koek voorgeschoteld van de drie modellen, de drie R's (het retributieve, het rehabili-

tatieve en het restoratieve model). De reductie die zulk een voorstelling maakte van de complexiteit van de werkelijkheid maakte dat de ergernis me niet volledig verliet. De cursiste stemde me echter milder toen zij de theorie besloot met de mededeling dat hun bemiddelingsorganisatie had besloten om terug te keren naar de praktijk en de methodiek, en om de theorie te laten rusten.

Het praktisch gedeelte bevatte een heldere uitleg bij het chronologisch verloop van een bemiddeling. Men stond uitgebreid stil bij de basisprincipes van vrijwilligheid, vertrouwelijkheid en neutraliteit en bij elke stap van het bemiddelingsproces. Het was zowel een goede opfrissing als een stimulans om die principes verder te verkennen in de praktijk. Zelfs de rollenspelen vielen mee. Het bleken eenvoudige communicatieve oefeningen die aantoonde dat het moeilijk was om te spreken en zelfs nog moeilijker om te luisteren.

De tweede dag, waarin we elke stap van het bemiddelingsproces inoefenden, verliep vlotter. Ik leerde ook enkele Waalse collega's kennen. Ze melden me dat ze de kloof tussen Vlaanderen en Wallonië betreurden. Tenslotte deden we toch hetzelfde werk? Aangezien ik een Waalse collega zocht om mee samen te werken in een dossier waarin het slachtoffer in de Ardennen woonde en Franstalig was, ging ik dieper op de kwestie in. Uit de gedachtewisseling bleek dat we inderdaad dezelfde werkwijze hanteerden. Met een gerust gemoed sprak ik af om samen te werken in dat ene dossier.

De laatste dag speelden we nog enkele bemiddelingsrollen en bekeken we een video die illustreerde hoe het niet moest. Aangezien de cursisten nog een spel hadden geprogrammeerd, alvorens te evalueren en afscheid te nemen, verzoon ik een smoes en gaf de beide cursisten mijn evaluatie. 'Er zijn pro's en contra's,' zo besloot ik, 'maar over het algemeen overheerst het positieve'. Sommige zaken waren opfrissingen, andere waren nieuw, met andere was ik het (hoe kan het anders?)

niet eens. Zo vond ik de nadruk op de directe ontmoeting risicovol. Van een indirecte bemiddeling was bij hen geen sprake, aangezien er omwille van de vertrouwelijkheid geen informatie over en weer werd gebracht. Er was enkel een voorbereiding op de ontmoeting. Zo werd de communicatie volgens mij te weinig voorbereid en was het risico op ontploffing reëel. De cursisten bedankten me hartelijk voor de evaluatie en ik kreeg nog een fraai certificaat mee naar huis.

Dit bewijs duwde ik nog wat dieper in mijn boekentas toen ik later op de trein het boek dat ik bij me had tevoorschijn haalde. Een boek kon men beter altijd meedragen, wist ik. Het leven kende vele obstakels en het was logisch dat er af en toe gewacht moest worden. Het had geen zin je daaraan te ergeren en wie bij machte was zijn geest af te sluiten van de buitenwereld kon de leuren doen bloeien. Mijn keuze was op een boek van J.M. Coetzee gevallen. 'Ijzertijd', zo luidde de titel. Bij een bepaalde passage bleef ik geruime tijd staan. Ik herlas ze enkele malen en legde het boek terzijde, denkend aan het kapitalisme, aan de VS, aan de rol van Europa en, op kleinere schaal, wat er zich in ons klein landje afspeelde aan intriges, gekonkel, kleine en grote illegaliteit en de wijze waarop deze werd aangepakt, waarop recht werd gesproken. Ik probeerde de passage te memoriseren:

'Als je mijn Thucydides-colleges had gevolgd', ging ik verder, 'had je iets kunnen leren over wat ons mens-zijn in tijden van oorlog kan overkomen. Ons mens-zijn, datgene waarmee we geboren worden, waarin we geboren worden.'

De ogen van de jongen hadden iets roke-rigs: het wit zonder glans, de pupillen dof, donker, als drukkersinkt. Al was hem misschien een kalmerend middel toegediend, hij wist dat ik er was, wist wie ik was, wist dat ik tegen hem praatte; hij wist het maar hij luisterde niet, zoals hij nooit naar enige

docent geluisterd had maar altijd als een zoutpilaar in de klas had gezeten, onontvankelijk voor woorden, wachtend tot de bel zou gaan, zijn tijd uitzittend.

'Thucydides schreef over mensen die regels opstelden en zich daaraan hielden. In overeenstemming met deze regels roeiden ze hele groepen vijanden uit, zonder uitzondering. De meesten die stierven, dachten, dat weet ik zeker, dat er 'n vreselijk vergissing in het spel was, dat hoe de regel ook luidde, die in elk geval niet tegen hen bedoeld kon zijn. "Ik!-": dat was hun laatste woord voor hun de keel werd afgesneden. Een woord van protest: ik, de uitzondering.

Waren zij uitzonderingen? Als ons maar tijd werd gegund om te spreken, zouden we allemaal beweren dat we 'n uitzondering waren. Ieder van ons heeft wel iets wat voor hem pleit. Allemaal verdienen we het voordeel van de twijfel.

Maar er zijn tijden dat er voor al dat aandachtige luisteren, al die uitzonderingen, al die genade, simpelweg geen tijd is. Er is geen tijd voor, dus halen we de regels weer uit de kast. En dat is jammer, ontzettend jammer. Dat had je van Thucydides kunnen leren. Het is ontzettend jammer als wij zulke tijden ingaan. We zouden ze moeten ingaan met het lood in onze schoenen. Ze dienen bepaald niet met open armen te worden ontvangen.'

Hij trok opzettelijk zijn goede hand onder het laken, voor het geval dat ik hem opnieuw zou aanraken.

Ik voelde het bloed door mijn lichaam pompen, maar in een geestdriftig gejuich barstte ik niet los. Ik zag de betekenis van de woorden die me in verbijstering achterliet. Wat kon een mens of samenleving doen? Wat kon men verwachten?

Gewoon maar doorgaan, dat is wel het beste, besloot ik wanneer de trein stopte en de overige treinreizigers naar de uitgang schuifelden en me ongeduldig in de rug porden.

Frediker Bullens

VERSLAG SAMENSPRAAK 24 JUNI 2004: HERSTEL- RECHT EN BEMIDDELING: SENSIBILISERING VIA DE MEDIA?

An Marchal, sedert 24 mei in dienst op Suggnomè als forumwerker neemt het op zich het verloop van de namiddag in goeie banen te leiden. Na een korte toelichting bij het thema en de voorstelling van de panelleden geeft zij het woord aan Frederik Bullens, herstelbemiddelaar. Hij verwijst naar zijn bijdrage in de Nieuwsbrief en stelt vast dat het blijkbaar niet zo evident is om vanuit de herstelrechtelijke beweging en de bemiddelingspraktijk naar de media toe te stappen. Anderzijds voelt men de noodzaak aan om gebruik te maken van de media om het brede publiek enigszins vertrouwd te maken met het gedachtegoed en de praktijk. Sensibilisering houdt enerzijds informatieoverdracht in, anderzijds kan men niet ontkennen dat sensibilisering ook een normatief karakter heeft. De schroom om in zee te gaan met de media heeft vooral met het normatieve aspect te maken, aldus Frederik. Naargelang het 'verhaal' waarin het herstelrechtelijke ideeëngoed en de praktijk worden ingebed krijgt men immers een andere boodschap. Hierbij stelt zich de vraag in welk verhaal de media herstelrecht en bemiddeling zullen brengen en of ook dit verhaal dan niet dient geëxpliciteerd.

Min Bergmans, stafmedewerkster Ondersteuningsstructuur Bijzondere Jeugdzorg, wijst op de beperkingen die de Wet op de Jeugdbescherming (artikel 80) oplegt inzake de bekendmaking van identiteit van de minderjarigen en het ter sprake brengen van de feiten in de media. Zelfs met toestemming van de minderjarige kan de identiteit niet worden kenbaar gemaakt. Bij een bevraging met betrekking tot hun houding t.a.v. de media van de bemiddelingsdiensten die werken met minderjarige ouders kreeg zij diver-

se reacties. Sommige diensten zijn niet geneigd samen te werken met de media en sluiten sowieso het maken van een beeldopname van een bemiddelingsgesprek uit. Anderen overleggen dit met hun cliënten waarbij men er op toeziet dat enkel de noodzakelijke gegevens uit het dossier worden doorgegeven met respect voor de wettelijke bepalingen. Soms wordt een en ander geregeld via een schriftelijke overeenkomst met de journalist. Globaal genomen stelt zij eerder een terughoudendheid vast zeker wanneer het concrete getuigenissen betreft.

Flip Voets, secretaris-generaal en ombudsman van de Raad voor de Journalistiek, geeft toelichting bij het ontstaan en de werking van de raad. In 1995 werd de raad voor deontologie voor journalisten opgericht. 10 senior journalisten gaven advies over bepaalde praktijken. Tot het jaar 2000 brachten zij een 100-tal adviezen uit. De raad werd als orgaan echter enkel erkend en gedragen door journalistenverenigingen en niet door diegenen die de journalisten tewerkstelden, wat door betrokkenen ervaren werd als een reële beperking en aanleiding gaf tot het opstarten van gesprekken tussen journalistenverenigingen, uitgeverij en politiek. In 2002 bereikten uitgeverij en journalistenverenigingen een akkoord en werd aan Vlaamse zijde de Raad voor de Journalistiek opgericht (aan Franstalige kant zijn de gesprekken nog lopende). De raad telt 18 leden waarvan 6 vertegenwoordigers van de journalisten, 6 vertegenwoordigers van de uitgeverij en 6 vertegenwoordigers van de samenleving. Hoofdactiviteit van de raad is de behandeling van klachten tegen de media. Wanneer klacht wordt ingediend wordt in eerste instantie gepoogd tot een minnelijke regeling te komen. Indien dit niet mogelijk blijkt wordt het dossier voorgelegd, worden betrokken partijen gehoord en doet de Raad uitspraak. Tot eind 2003 werden 45 dossiers voorgelegd. 30 daarvan waren op 31 december 2003 afgehandeld waarvan 17 minnelijk werden geregeld, in 9 zaken een uitspraak werd gedaan en 4 onontvankelijk werden verklaard. Sedert begin 2004 zijn 30 klachten in behandeling waarvan er tot op heden 19 zijn afgehandeld (10 via minnelijke regeling, 4 via beslissing

van de raad en 5 die onontvankelijk werden verklaard).

Een minnelijke regeling kan inhouden dat de zaak wordt rechtgezet in de media bvb. via een recht op antwoord of zelfs een nieuw artikel of dat excuses worden aangeboden bvb. bij klachten rond privacy of dat interne regels in herinnering worden gebracht of zelfs nieuwe interne regels worden ingevoerd.

Nevenopdracht van de raad voor de Journalistiek is n.a.v. de voorgelegde zaken de richtlijnen te evalueren en desgevallend aan te passen of aan te vullen. Zo werd n.a.v. klachten van slachtoffers over de wijze waarop zij door de media worden benaderd een algemene richtlijn ingevoerd inzake de omgang van de pers met slachtoffers.

De raad legt geen sancties op. De uitspraken van de raad hebben vooral een morele waarde. De adviezen van de raad worden ook bekendgemaakt op de website met het oog op de sensibilisering van de hele sector.

Meer info over de Raad voor de Journalistiek is terug te vinden op de website www.rvjd.be

Op de vraag hoe je als programmamaker kunt omgaan met de druk enerzijds van de kijkcijfers en de daaraan gekoppelde vraag van het brede publiek naar programma's met een voldoende hoog sensatiegehalte en anderzijds van de voorgeschreven deontologische regels stelt Dirk Leestmans, ondermeer redacteur bij Canvas, dat je dient te vertrekken van de deontologie en bepaalde rechtsregels die het globale kader aanreiken waarbinnen je dient te werken. Bovendien is dit ook een kwestie van elementair fatsoen en ben je als programmamaker verantwoordelijk voor je product.

Volgens Astrid Rubbens, stafmedewerkster Steunpunt Algemeen Welzijnswerk, ligt er ook een verantwoordelijkheid bij de eigen sector. De wederzijdse onbekendheid leidt soms tot irritaties die kunnen worden vermeden mits het doorgeven van informatie betreffende de eigen werking. Zo heeft men vanuit slachtofferhulp in dit verband een brochure gemaakt én voor de slachtoffers én voor de journalisten. Wanneer

een vraag komt van de media wordt deze brochure opgestuurd.

Toch stelt Leo Van Garsse, implementator Suggnomè, zich de vraag of de agenda's wel te combineren zijn. Onze bedoeling is het ons ideeëngoed tot gemeengoed te maken terwijl journalisten dit moeten verkocht krijgen. Dirk Leestmans beklemtoont dat je als journalist voor een bepaald programma werkt met een bepaald 'format'. Dit legt inderdaad een bepaald profiel op aan de wijze waarop de boodschap naar buiten gebracht wordt. Flip Voets wijst er op dat de media cumulatief zijn en je zodoende best beroep doet op verschillende kanalen om je boodschap te brengen. Het is een illusie om een genuanceerd beeld te krijgen via één programma en/of via één medium. Een bepaald type journalistiek dient in het breder kader geplaatst van de journalistiek als geheel. Wil je als organisatie je boodschap brengen dien je een politiek uit te stippelen waarbij verschillende media/programma's worden aangesproken. Zo biedt televisie slechts uitzonderlijk ruimte voor verdieping en debat daar waar kranten hiertoe veel meer mogelijkheden bieden. Verder wordt beklemtoond dat je als organisatie een bepaald programma bekijkt vanuit het eigen referentiekader en niet vanuit het referentiekader van de kijker. In dit verband stelt Dirk Leestmans dat bvb. het eigene van een human interest programma is dat het verhaal van het individu aan bod komt wat per definitie een subjectief verhaal is en maar één bepaalde kant van het verhaal.

De bezorgdheid dat personen die bevraagd worden vanzelfsprekend in hun gedrag mee bepaald worden door de aanwezigheid van de camera wordt door Dirk Leestmans gerelativeerd. Als mensen echt 'cameragedrag' gaan vertonen dan neemt hij de houding aan de opnames te stoppen. Toch blijft de vraag of de aanwezigheid van de camera niet hoe dan ook de intimiteit van het verhaal van slachtoffer en dader ernstig verstoort en een hypotheek legt op het proces van herstellbemiddeling. Dirk Leestmans stelt dat, indien we hier echt van overtuigd zijn, we dan

inderdaad geen gebruik moeten maken van dit medium. Hij zelf heeft hier echter twijfels bij.

Op de aansluitende vraag of er dan afspraken kunnen gemaakt worden geeft Dirk Leestmans aan dat er indien nodig ook schriftelijke overeenkomsten kunnen worden afgesloten waarbij hij onmiddellijk waarschuwt voor het negatieve effect wanneer men teveel gaat formaliseren in die zin dat zodoende een sfeer van wantrouwen gecreëerd wordt. In zijn praktijk sluit hij schriftelijke overeenkomsten af wanneer het minderjarigen betreft en de ouders toestemming dienen te geven, ook wanneer bvb. de wens uitgedrukt wordt anoniem te filmen. Eens het fiat gegeven om te filmen wordt ervan uitgegaan dat ook het fiat om uit te zenden is gegeven en dienen betrokkenen serieuze argumenten aan te brengen wanneer zij dit toch niet wensen. Zo is Dirk Leestmans bvb. ingegaan op de vraag van een jongere die schrok van de eigen openhartigheid tijdens de opnames om niet uit te zenden.

Op de vraag of de mogelijkheid er is om bvb. aanwezig te zijn bij de montage en hier een inbreng te hebben komt het duidelijke antwoord dat dit niet kan. Hierbij wordt vanuit de zaal de vraag gesteld of wij toch niet te veel in de plaats treden van partijen en het in navolging van de eigen visie niet beter is partijen zelf de verantwoordelijkheid in deze te laten opnemen.

Dirk Leestmans eindigt met de suggestie om zelf initiatief te nemen en bvb. een boek op de markt te brengen met dagboekfragmenten van slachtoffers en daders.

Na de pauze buigen we ons verder over de vraag welke boodschap we nu eigenlijk willen brengen en hoe we die boodschap willen brengen. Eén ding is duidelijk: we hebben hier als sector nog een hele weg te gaan. De noodzaak dringt zich op om op niveau van de organisaties een communicatiestrategie te ontwikkelen waarbij duidelijkheid gecreëerd wordt over wat we willen naar buiten brengen en hoe we ons hierop kunnen organiseren. In dit verband wordt ook de noodzaak beklemtoond hiertoe een 'midden-

veld' te creëren van waaruit allerlei maatschappelijke ontwikkelingen worden opgevolgd en desgevallend worden becommentarieerd.

Suggnomè ziet hier in het kader van de forumopdracht een rol weggelegd. Het argument dat de diversiteit het gezamenlijk naar buiten treden bemoeilijkt wordt enigszins gerelativeerd. De essentie van de boodschap is voor elk van de werkvormen gelijklopend met name: het feit dat er ook een andere benadering is van criminaliteit waarbij communicatie tussen partijen onderling en tussen partijen en gerechtelijke instanties m.b.t. de feiten en de gevolgen van de feiten, centraal staat.

An Marchal voelt zich in ieder geval aangesproken en voor zover zij nog geen duidelijkheid had over haar feitelijke opdracht als forumwerker bij Suggnomè is met deze Samenspraak meteen toch al één lijn uitgetekend.

Marianne Regelbrugge
Coördinator Suggnomè

GOED OM WETEN

Herstelbemiddeling op weg naar verwettelijking

Het lijkt erop dat het huidige beleid bij justitie écht werk wil maken van de verwettelijking van de herstelbemiddeling. Voor de minderjarigen is de idee van bemiddeling, naast Hergo trouwens, nadrukkelijk aanwezig in een recent wetsontwerp tot wijziging van de wet op de Jeugdbescherming.

Sinds begin dit jaar kwam op initiatief van het kabinet justitie een beperkt werkgroepje samen rond het verkennen van mogelijkheden tot verwettelijking van de herstelbemiddeling bij meerderjarigen. Enkele weken geleden (juni) werden de werkzaamheden voorlopig afgerond met een concreet voorontwerp van wet, dat recent door de ministerraad werd goedgekeurd. Verheugend is dat hierin werd gekozen voor een bredere toepasbaarheid van bemiddeling in principieel elke fase van het strafrechtelijk optreden, inclusief dus deze van de strafuitvoering.. Hierbij werd grote nadruk gelegd op het eigen initiatiefrecht van de betrokken partijen en de principes van de vrijwillige deelname en de vertrouwelijkheid van het bemiddelingsproces. De magistraten krijgen de rol partijen systematisch over de mogelijkheid tot bemiddeling te informeren. Tevens kunnen zij een door partijen voorgelegde overeenkomst uitdrukkelijk in rekening nemen bij de motivering van hun vonnis.

Men liet ons weten dat het voorontwerp inmiddels voor advies is overgemaakt aan de Raad van State.

We houden u op de hoogte.

Leo Van Garsse
Suggnomè

Gemeenten kunnen meer overtredingen met administratieve sancties bestraffen

Het aanpakken van overlast, zoals bijvoorbeeld graffiti, wildplakken, zwerfvuil of nachtlawaai, is de bevoegdheid van het gerecht. De gemeenten merkten evenwel dat het parket deze zogenaamde kleine criminaliteit regelmatig zonder gevolg klasseerde. Sinds 1999 kunnen de gemeenten verordeningen uitvaardigen waarbij administratieve sancties worden bepaald, met de bedoeling deze 'kleine criminaliteit' aan te pakken. De meeste vormen van overlast waren al vastgelegd in het Strafwetboek. De gemeenten hadden er bijgevolg niets over te zeggen. Recentelijk wijzigde de federale overheid dit artikel in de gemeentewet. Ook de wet op de jeugdbescherming werd gewijzigd zodat de gemeenten (bepaalde) minderjarigen kunnen sanctioneren.

Overtredingen die opgesomd stonden onder Titel X van boek II van het Strafwetboek, zoals stenen tegen huizen gooien, nachtlawaai veroorzaken, vuurwerk afsteken of wildplakken, worden gedecriminaliseerd. Als de gemeente deze gedragingen wil aanpakken, moet dit opgenomen worden in een gemeentelijke politieverordening. Vervolgens kan een gemeentelijke administratieve sanctie worden opgelegd.

De gemeenten krijgen bovendien de mogelijkheid om ook bepaalde wanbedrijven uit het Strafwetboek te bestraffen met een administratieve geldboete. Omdat niemand voor hetzelfde misdrijf tweemaal kan worden gestraft, moet de procureur des Konings binnen een termijn van twee maanden een keuze maken. Ofwel opteert hij voor een strafrechtelijke vervolging met een uitspraak door de strafrechter, ofwel vindt hij het opleggen van een gemeentelijke administratieve sanctie de meest aangepaste wijze van reageren. De voorwaarde is wel dat de strafrechtelijke inbreuk ook in een gemeentelijke politieverordening als inbreuk werd opgenomen.

De inbreuken uit het Strafwetboek die aanleiding kunnen geven tot zowel een strafrechtelijke als een administratieve geldboete zijn: dreigen met aanslag op personen of eigendommen, valse berichten over aanslagen, iemand bedreigen door gebaren, iemand onder een bevel bedreigen, opzettelijke slagen en/of verwondingen, iemand beledigen en diefstal.

Niet alleen de politie, maar ook gemeentelijke ambtenaren, stadswachten en personeelsleden van vervoersmaatschappijen kunnen inbreuken die in aanmerking komen voor een gemeentelijke administratieve sanctie vaststellen.

De gemeenteraad kan de volgende administratieve sancties bepalen: de administratieve geldboete, de administratieve schorsing van een door de gemeente afgegeven toestemming of vergunning, de administratieve intrekking van een door de gemeente afgegeven toestemming of vergunning en tot slot de tijdelijke of definitieve administratieve sluiting van een inrichting.

De administratieve geldboete mag niet hoger zijn dan 250 euro. Ook minderjarigen vanaf zestien jaar kunnen een administratieve geldboete krijgen. In dit geval is het maximum vastgesteld op 125 euro.

Tot slot is belangrijk om mee te geven dat in plaats van een administratieve sanctie op te leggen, de gemeenteambtenaar een bemiddeling kan voorstellen. Deze heeft tot doel de dader van de inbreuk de mogelijkheid te bieden de schade die hij heeft veroorzaakt, te vergoeden of te herstellen. Bij minderjarigen is bemiddeling verplicht. Deze bemiddeling wordt uitgevoerd door de gemeentelijke diensten.

Wie hierover meer wil weten:

◆ *Wet van 7 mei 2004 tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming en de nieuwe gemeentewet, B.S. 25 juni 2004. De wet is in werking getreden op 5 juli 2004.*

◆ *CHRISTIAENSEN, S., "Gemeentelijke administratieve sancties: een verhaal van gerechtelijke werklust en gemeentelijke overlast", Panopticon 2004, nr. 4, 1-5.*

◆ *DE VOS, N. en VENY, L., "Doorbraak van gemeentelijke bestuurlijke sancties? Recente wijzigingen aan de Nieuwe Gemeentewet", NjW 2004, nr. 77, 790-797.*

◆ *PUT, J., "Recente evoluties in het jeugdbeschermingsrecht", in P. SENAËVE en F. SWENNEN (eds.), De hervormingen in het personen- en familierecht 2002-2003, Antwerpen, Intersentia, 2003, 101-140.*

◆ *VERBEEK, M., "Gemeentesecretaris wordt rechter en bemiddelaar", Lokaal 1-15 april 2004, 14-15.*

◆ *"Delicten aanpakken", Metro 14 mei 2004, 17.*

Hilde Geudens
OSBJ

Verruiming bemiddeling in familiezaken tot alle burgerrechtelijke materies

Op 24 juni keurde de Kamer van Volksvertegenwoordigers unaniem het wetsvoorstel tot wijziging van het gerechtelijk wetboek in verband met bemiddeling goed (DOC51 K 0327). Hiermee wordt de mogelijkheid van bemiddeling in familiezaken (Wet betreffende de proceduregebonden bemiddeling in familiezaken, BS 3 april 2001), die nu reeds bestaat, uitgebreid tot alle burgerrechtelijke, sociaalrechtelijke ... materies (bv. burenruzies, bouwgeschillen, huurzaken, ...). Dit voorstel beoogt de invoering van een nieuw hoofdstuk in het gerechtelijk wetboek, waardoor de bemiddeling zowel voor als tijdens een gerechtelijke procedure mogelijk wordt.

Enerzijds kunnen de betrokken partijen vrijwillig beroep doen op een bemiddelaar zonder naar de rechtbank te stappen. Anderzijds kan de rechter tijdens een lopende gerechtelijke procedure aan de twee partijen vragen om hun conflict via een bemiddelaar te beslechten. Partijen kunnen hun overeenkomst laten homologeren waardoor deze uitvoerbare kracht verwerft. Het voorstel ligt nu op tafel bij de senaat.

- De Koning Boudewijnstichting en de Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten in België publiceren sinds kort hun gids 'Pers en Justitie' on line (www.pers-gerecht.be). Deze website streeft twee doelen na: basisinformatie geven over het Belgisch rechtssysteem enerzijds, en een overzicht bieden van de wettelijke regels en beroepsethische principes voor gerechtelijke verslaggeving anderzijds.

An Marchal
Forumwerker Suggnomè

Varia

- Filmfestival Antwerpen: naar aanleiding van de vijfde verjaardag van Suggnomè nodigt de stuurgroep van het arrondissement Antwerpen u feestelijk uit voor de film 'La veuve de St. Pierre' van Patrice Leconte, met o.a. Juliette Binoche, Daniel Auteuil en Emir Kusturica..... De filmvoorstelling gaat door op dinsdag 5 oktober om 20.00 u in zaal Roma te Borgerhout. Dit initiatief is een realisatie van Suggnomè, Adam, Elegast en Bemiddeling in Strafzaken en in samenwerking met De Roma, VISIEr, Stad Antwerpen en Provincie Antwerpen. Jean Bosco Safari leidt de film in in de foyer en na de film is er gelegenheid om bij te praten bij een glaasje. Zowel professioneel betrokkenen als geïnteresseerde burgers zijn welkom. Inschrijving graag voor 8 september '04, telefonisch: 03/236.90.55 of per mail:
hb.antwerpen@skynet.be).

- Nieuw adres **Bemiddelingsdienst arrondissement Antwerpen:**
Henri Van Heurckstraat 20, 2000 Antwerpen
(telefoonnummers ongewijzigd : 03/ 248 90 78 en 03/ 236 90 55)

“SAMENSPRAAK”

24 september 2004

‘Ministerie van Vlaamse Gemeenschap’

Markiesgebouw Zaal 100

Markiesstraat 1

1000 Brussel

Thema: Training en vorming voor bemiddelaars: standaardisering - ruimte voor diversiteit?

Programma

12.30 u Welkom.

13.15 u Debat

16.30 u Einde

Inschrijven kan via het bezorgen van bijgevoegde inschrijvingsstrook aan het secretariaat van Suggnomè of via het sturen van een e-mail naar suggnome@wol.be, en dit vóór 15 september 2004. Er worden geen broodjes voorzien.

Voor bijkomende inlichtingen kan u terecht bij Noëlla Verreth op het secretariaat van Suggnomè.

INSCHRIJVINGSSTROOK

SAMENSPRAAK 24 september 2004

Hiermee bevestig ik dat ik,

.....(naam)

aanwezig zal zijn op 24 september 2004.

Handtekening